

SPRAWOZDANIE
z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ w
MSZANIE
za ROK 2021

WPROWADZENIE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie w 2021 r. realizował działalność statutową oraz podejmowała działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Mszana. Ośrodek był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przy realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie współpracuje w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy w Wodzisławiu Śl. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komendą Powiatową Policji, szkołami, placówkami służby zdrowia, kościołem, prokuraturą, Bankiem Żywności, Ośrodkiem Caritas i innymi.

Od marca 2020 r. wraz z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, związanego z pojawieniem się wirusa SARS-CoV-2 tzw. Koronawirusem, **w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie i w placówce wsparcia dziennego będącej w strukturze Ośrodka – Świetlicy Środowiskowej w Połomi zostały wprowadzone obostrzenia w funkcjonowaniu i organizacji z zachowaniem wszelkich wymogów sanitarnych.**

Wirus SARS-CoV-2 spowodował, że:

- 1) przeorganizowano system pracy Ośrodka, aby zapewnić ciągłość pracy, by klient nie odczuwał zagrożenia spowodowanego koronawirusem i nie wpływało to na załatwienie spraw, mimo, iż w okresie nasilonego stanu epidemii marzec - grudzień 2020r. pracownicy tut. OPS pracowali w dwóch grupach w systemie zmiennym,
- 2) w okresie nasilenia wirusa zgodnie z obowiązującymi przepisami wprowadzono pracę zdalną,
- 3) nastąpiła aktywna i systematyczna współpraca z Zarządzeniem Kryzysowym UG Mszana,
- 4) w Ośrodku Pomocy Społecznej został ograniczony bezpośredni kontakt z klientem kontakt:
 - odbywał się głównie telefonicznie lub mailowo,
 - ograniczone zostały wyjścia służbowe w teren pracowników socjalnych, asystenta rodziny,
 - sprawy można było załatwić w sposób elektroniczny (empatia, epuap, bankowość elektroniczna) lub tradycyjnie (poczta, osobiście tylko w razie bezwzględnej konieczności).
- 5) Świetlica Środowiskowa w Połomi w okresie (04.11.2020 r.-15.02.2021 r.); (29.03.2021 r.-28.04.2021 r). zajęcia były prowadzone w formie zdalnej.
- 6) współpraca z **SANEPIDEM** - Ośrodek otrzymywał raporty osób/rodzin którzy byli w izolacji i kwarantannie. Zadaniem Ośrodka było rozeznanie sytuacji jak się czuje osoba/rodzina, czy ktoś udziela im pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb (zakupy żywności, środków higienicznych, lekarstw i in.) np. przez sąsiada, rodzinę mieszkającą poza ich miejscem zamieszkania, czy Ośrodek może w jakiś sposób udzielić im wsparcia, zabezpieczenie w informacje cudzoziemców, którzy przyjechali do Polski w celach zarobkowych, kto powinien zapewnić schronienia, żywności w czasie odbycia kwarantanny, izolacji.
- 7) ustalono wytyczne dla pracowników w związku z koniecznością zabezpieczenia os. starszych, samotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych i objętych obowiązkową kwarantanną (procedura dostarczania niezbędnej żywności i środków higienicznych i in.),
- 8) Ośrodek był w gotowości do udzielania wszelkiego rodzaju informacji i pomocy mieszkańcom, którzy w tym trudnym czasie oczekują wsparcia.
- 9) Ośrodek stał się koordynatorem do spraw szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 (udzielanie informacja o miejscach szczepień, organizacja przewozu do punktu szczepień osób mający trudności, osób niepełnosprawnych w dotarciu na szczepienie, pomoc w ustaleniu terminy szczepień, itp.)

Ponadto cyklicznie odbywały się spotkania on-line z władzami gminy oraz przedstawicielami poszczególnych jednostek gminy Mszana w celu przedstawienia aktualnych działań realizowanych w jednostkach organizacyjnych gminy Mszana, placówkach, referatach w związku z panującym

wisusem SARS-CoV -2, dotyczyły m.in. jak koronawirus wpływa na działalność poszczególnych jednostek, liczba zakażonych pracowników, mieszkańców, jakie wprowadzono obostrzenia.

Raportowanie Gminnemu Zarządzaniu Z Kryzysowemu o liczbie osób zakażonych objętych izolacją, kwarantanną, o potrzebach udzielenia pomocy poprzez dowieszenie niezbędnych produktów żywnościowych, leków do domu rodziny czy też osoby starszej schorowanej objętych kwarantanną,

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy społecznej w Mszanie przedstawia roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2020 r. wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej na rok 2021.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w MSZANIE jest jednostką organizacyjną gminy, powołaną Uchwałą Nr IX/49/90 Gminnej Rady Narodowej w Mszanie z dnia 28 lutego 1990 roku do realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z obowiązującymi przepisami na podstawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie wprowadzonego Uchwałą Rady Gminy Mszana NR XXVIII/34/2013 z dnia 29 kwietnia 2013 r. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego t.j. Dz. U Woj. Śl. z dnia 6 grudnia 2021 r, poz. 7839.

Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców gminy Mszana. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa o pomocy społecznej. Co więcej w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

W wymiarze finansowym, od kilku lat, świadczenia realizowane wyłącznie w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, stanowią niewielki procent wydatków realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej w ogóle.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W MSZANIE

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust.18 ustawy o pomocy społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie w 2021 r. zatrudnionych było 15 pracowników tj. 1 kierownik, 1 główna księgowa, 1 księgowa/pomoc administracyjna, 5 pracowników socjalnych, i 1 na okres zastępstwa, 1 asystent rodziny, 4 pracowników ds. świadczeń rodzinnych, 1 wychowawca placówki wsparcia dziennego. Ponadto pracownicy na umowy cywilno-prawnym wspomagające działalność Ośrodka m.in. obsługa informatyczna, prawna, psycholog, osoby wykonujące usługi opiekuńcze, prace porządkowe w świetlicy. Zatrudnienie w Ośrodku w 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego pozostaje na jednakowym poziomie.

W Ośrodku Pomocy Społecznej pracownicy z wyższym wykształceniem stanowią 100% ogółu zatrudnionych. Posiadają kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto kadra Ośrodka stale podnosi kwalifikacje biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych, świadczeniach wychowawczych, pieczy zastępczej, księgowości i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka czy innych obowiązujących przepisów.

BUDŻET

Zgodnie z art. 44 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych m. in. w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego lub planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Podstawą gospodarki finansowej jednostki pomocy społecznej jest plan dochodów i wydatków jednostki (plan finansowy jednostki budżetowej), przygotowywany przez daną jednostkę budżetową.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie w 2021 r. na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę **13.954.324,58 zł**, z czego:

- ze środków budżetu gminy : **1.187.066,38 zł.**
- ze środków budżetu państwa: **12.767.258,20 zł.**

Tabela nr 1 Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie na 2021r.

Lp	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1	Środki własne gminy	1.289.191,00	1.187.066,38
2	Dotacje celowe na zadania zlecone	12.491.629,00	12.491.047,73
3	Dotacje do zadań własnych	255.832,84	252.931,38
4	Środki z Funduszu Pracy	1.600,00	1.600,00
5	Środki z Funduszu COVID-19	22.200,00	21.679,09
RAZEM		14.060.452,84	13.954.324,58

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Wykonanie planu w 2021r. zostało dokonane w 99%.

Tabela nr 2 Podział finansowy na poszczególne zadania w 2021r.

Rodzaj wydatków	Środki własne gminy	Dotacje, środki z Funduszu Pracy i Funduszu COVID-19	Ogółem
Świadczenia rodzinne	71.161,47	2.698.127,90	2.769.289,37
Świadczenia wychowawcze	71.785,19	9.775.704,00	9.847.489,19
Pomoc społeczna	387.101,53	167.566,77	554.668,30
Świadczenie Dobry Start	0,00	8.060,00	8.060,00
Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej i Świetlicy Środowiskowej	657.018,19	96.120,44	753.138,63
Przeciwdziałanie COVID-19 m.in Wsparcie Seniora oraz organizacja szczepień	0	21.679,09	21.679,09
RAZEM	1.187.066,38	12.767.258,20	13.954.324,58

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

POMOC SPOŁECZNA

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2021 r. osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał:

a) **701,00 zł** – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,

b) **600,00 zł** – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego.

W 2021 r. łącznie z pomocy społecznej skorzystało 147 rodzin, w których żyło 356 osób. Natomiast ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 62 rodzin, w których żyło 149 osób. Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Mszana na dzień 31.12.2021r. wynosiła 7.539 osób. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Mszana przyjąć należy, że wsparciem objęto prawie 2 % ogółu mieszkańców Gminy Mszana.

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Mszana, na podstawie, których przyznawane były świadczenia pomocy społecznej wyszczególnia poniższa tabela.

Tabela nr 3 Główne powody przyznawania pomocy w latach 2020-2021.

L.p	Problematyka	I. rodz. 2021	I. rodz. 2020	I. os. w rodz. 2021	I. os. w rodz. 2020
1.	bezzadność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym rodziny:	14	29	69	119
2.	bezrobocie	16	17	39	40
3.	ubóstwo	31	33	60	69
4.	niepełnosprawność	30	30	64	74
5.	potrzeba ochrony macierzyństwa	6	7	32	36
6.	długotrwała ciężka choroba	12	8	19	17
7.	Problemu z nadużywaniem alkoholu	14	11	26	20
8.	przemoc w rodzinie	2	2	9	9
9.	bezdumność	4	3	4	3
10.	trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	3	2	4	3

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin o osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się.

Ponadto, zauważa się spadek podopiecznych w stosunku do 2020 r. gdzie w roku sprawozdawczym dominującymi problemami wśród podopiecznych Ośrodka było ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a następnie problem alkoholowy, długotrwała choroba, i inne. W roku 2021 wzrosła liczba rodzin, w których występuje długotrwała choroba, problem alkoholowy, bezdumność oraz trudności po przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: **pieniężne i niepieniężne**. Udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Tabela nr 4 Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych przez tut. OPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Rodzaje świadczeń	I. osób	I. os. w rodzinach	I. świadczeń	kwota świadczeń w zł
Zasiłki stałe	15	15	165	84.825,00
Zasiłki okresowe	10	9	40	13.341,00
Zasiłki celowe - pomoc rzeczowa	29	63	-	25.450,00
Specjalny zasiłek celowy	17	43	27	12.794,00
Usługi opiekuńcze	7	10	667	14.074,00
Wynagrodzenie należne opiekunowi przyznane przez sąd	1	2	10	2.932,00
Schronienie	4	4	-	30.925,00
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	4	4	48	151.505,00
Pomoc w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” ogółem	100	-	2.535	84.551,00
dożywianie w szkołach	26	61	2.295	8.193,00
zasiłek celowy	41	89	240	76.358,00

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Patrząc na przedstawione powyżej dane zauważyć należy, że najwyższe świadczenia pieniężne z pomocy społecznej pochłaniają odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej. W 2021 r. to kwota 151.505 zł za 4 mieszkańców. Na drugim miejscu jest świadczenie pieniężne - zasiłek stały, który przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobieta – 60 lat, mężczyzna-65 lat) – w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczeń społecznych. Kwota tych świadczeń wynosiła w 2021 r. – 84.825,00 zł. Trzecie miejsce stanowią zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Powodem wzrostu częstotliwości udzielania ww. świadczeń była potrzeba zmiany posiłków dla dzieci i młodzieży zapewnianych w stołówkach szkolnych i przedszkolnych na formę pieniężną z uwagi na naukę on-line w związku z pandemią koronawirusa. Kolejną pozycję zajmuje udzielenie schronienia osobom bezdomnym. W roku sprawozdawczym 4 osoby skorzystały z tego wsparcia na łączną kwotę 30.925,00 zł. W dalszej kolejności lansuje się zasiłek celowy, pomoc rzeczowa w tym specjalny zasiłek celowy na łączną kwotę 25.450,00 zł. (na zakup leków, środków higienicznych, czystości czy zakup opału) Najliczniejszą grupą świadczeń pod względem świadczeniobiorców stanowią zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe w tym pomoc rzeczowa.

W przedstawionej poniżej tabeli nr 5, analizując rok 2021 z rokiem poprzednim zauważalny jest spadek liczby wydanych decyzji administracyjnych w dziale Pomocy Społecznej. Należy jednak podkreślić, że w pomocy społecznej zmieniają się formy pracy gdzie pomoc pieniężna i niepieniężna, a tym samym wydawanie decyzji administracyjnych ustępuje wzroście i znaczącej częstotliwości szeroko rozumianej pracy socjalnej.

W dziale Świadczeń Rodzinnych łączna liczba wydanych decyzji i informacji wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. Wydano 994 informacji i decyzji w sprawie świadczenia wychowawczego - w roku 2021 rozpoczął się kolejny okres świadczeniowy, co spowodowało wzrost liczby wydanych informacji (poprzedni okres świadczeniowy trwał od 2019 r. do maja 2021 r.) Świadczenie Dobry Start w roku 2021 nie było już realizowane przez Ośrodek (zadanie zostało przeniesione do ZUSu), jednak wydano 19 informacji w miesiącu styczniu 2021 r. na wnioski złożone w roku 2020).

Tabela nr 5 Wydane decyzje w okresie 2019-2020

L.p.	2019	2020	2021	DZIAŁ POMOCY SPOŁECZNEJ
1	131	125	92	zasiłki celowe (program rządowy)
2	29	60	25	pomoc rzeczowa w formie dożywiania w szkołach i przedszkolach
3	122	93	74	zasiłki celowe (w tym specjalne)
4	41	34	22	zasiłki okresowe
5	6	11	18	zasiłki stałe
6	6	10	3	DPS
7	6	12	19	usługi opiekuńcze
8	8	12	16	udzielenie schronienia
9	15	9	11	pomoc rzeczowa
10	5	13	4	ubezpieczenie zdrowotne
	369	379	284	Razem
	2019	2020	2021	DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH
1	457	367	345	świadczenia rodzinne
2	1	2	1	zasiłek dla opiekuna
3	14	13	12	świadczenia z funduszu alimentacyjnego
4	1	3	2	decyzje dla dłużników alimentacyjnych
5	1096	127	994	Świadczenia wychowawcze (decyzje i informacje)
6	716	715	19	Dobry Start (informacje)
7	-	14	61	Czyste Powietrze (zaświadczenia)
	2.285	1.226	1.434	Razem
	2.654	1.605	1718	WYDANO DECYZJE ADMINISTRACYJNYCH INNA FORMA ZAKOŃCZENIA POSTĘPOWANIA (informacja)

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Aby pomoc społeczna spełniała swoją rolę konieczna jest zmiana dotychczasowych zasad jej udzielania. Działania polegające na ochronie słabszych ekonomicznie, a w szczególności wypłacie zasiłków należałoby zastąpić działaniem aktywizującym. Podejście finansowe na bezzwrotnych świadczeniach socjalnych, musi być zastępowane poprzez zachęty do samodzielnego działania. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie zmierzają do realizacji tych celów. Poniższa tabela przedstawia analizę rodzin w okresie ostatnich 3 lat gdzie liczba rodzin pobierające świadczenia zmniejsza się, a wzrasta liczba rodzin potrzebujących wsparcia i to głównie w formie pracy socjalnej.

Tabela nr 6 Analiza rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Lp	Wyszczególnienie	2019	2020	2021
1	Ilość rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej – świadczenia pieniężne i praca socjalna	74/196	58/155	62/149
2	Ilość rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej - praca socjalna	72/165	74/186	143/352
3	Ogółem liczba osób/ rodzin korzystających z pomocy społecznej	143/358	132/341	147/356

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Z perspektywy trzech ostatnich lat w dziale Pomocy Społecznej nie co zwiększyła się liczba rodzi/osób korzystających w formie świadczeń pieniężnych biorąc pod uwagę rok poprzedni. Jednak z roku na rok wzrasta znacząco forma świadczeń niepieniężnych w tym szeroko rozumiana praca socjalna.

Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej są **świadczenia niepieniężne**. Katalog tych świadczeń jest tak szeroki, że należy przedstawić i opisać szczegółowo krok po kroku obszar ich realizacji. Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie należą:

1. Praca Socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. Wymiar pracy socjalnej jest bardzo szeroki i obejmował w szczególności następujące kierunki działań na rzecz rodzin:

- 1) pomoc w zapewnieniu niezbędnych środków materialnych (uzyskanie emerytury, alimentów, świadczeń z pomocy społecznej, ulg, umorzeń, edukacja w zakresie treningu budżetowego)
- 2) pomoc w załatwieniu spraw urzędowych (dowodu tożsamości)
- 3) kierowanie na porady prawne, psychologiczne,
- 4) pomoc w zapewnieniu godziwych warunków mieszkaniowych (dodatek mieszkaniowy, monitorowanie opłat, wydatków mieszkaniowych, pomoc w naprawie sprzętu domowego, remontach,).
- 5) pomoc w rozwiązywaniu problemów bezrobocia (pomoc przy poszukiwaniu pracy, rekrutowanie do projektów, szkoleń, pomoc w docieraniu do pracodawców)
- 6) pomoc na rzecz poprawy stanu zdrowia (umawianie wizyt domowych, pomoc w dotarciu do lekarza, realizacja recept, pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego czy ortopedycznego, załatwienie pobytu w szpitalu , w ZOL pomoc w uzyskaniu świadczeń zdrowotnych.
- 7) pomoc w zapewnieniu opieki osobom starszym i niepełnosprawnym (pomoc w poprawie relacji rodzinnych, włączanie rodziny do pomocy, zapewnienie usług opiekuńczych, budowanie wsparcia środowiskowego w tym wolontariat, pomoc w uzyskaniu pobytu w ośrodkach wsparcia dziennego czy placówki całodobowej, działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, zagrożonej potrzebującej pomocy, monitoring jakości usług opiekuńczych).
- 8) pomoc w wykorzystaniu uprawnień osób niepełnosprawnych (pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności, pomoc w ubieganiu się o sprzęt ortopedyczny).
- 9) pomoc w zapewnieniu właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży (poradnictwo rodzinne, pomoc w docieraniu do instytucji celem diagnozy i rehabilitacji, pomoc w dotarciu do zajęć edukacyjnych, grup wsparcia, współpraca ze szkołą, przedszkolem, działania interwencyjne w sytuacji naruszenia praw dziecka, występowanie do sądu, prokuratury, współpraca z kuratorem, pomoc w umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- 10) pomoc na rzecz poprawy funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi (załatwienie konsultacji psychologicznych i psychiatrycznych, hospitalizacji także bez zgody, pomoc w wykonywaniu postanowień sądu, działania w kierunku ubezwłasnowolnienia, pomoc w uzyskaniu miejsca w SDŚ, monitorowanie procesu leczenia),
- 11) pomoc na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin, osób z problemem alkoholowym i uzależnieniami (kierowanie i współpraca do Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego oraz do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów - profilaktyczne działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, ale i rodzin zagrożonych uzależnieniem lub współuzależnionych,
- 12) udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, wsparcia psychospołecznego, prawnego oraz ochrony przed stosowaniem przemocy w rodzinie (kierowanie na leczenie, pomoc w docieraniu do grup wsparcia, monitorowanie utrzymywania abstynencji, monitorowanie bezpieczeństwa dzieci w tych rodzinach),

- 13) pomoc na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin zagrożonych przemocą (rozwiązywanie konfliktów rodziny, mediacje, wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, pomoc w docieraniu do poradnictwa specjalistycznego i instytucji).

Inne formy pracy socjalnej mają charakter informacyjny, pomoc i weryfikacja podopiecznych, wzmacnianie i monitorowanie wspólnych działań. Zaliczamy do nich między innymi:

- prace społecznie użyteczne,
- udział w projekcie pozakonkursowym, Fundacja JSW,
- założenie karty dużej rodziny,
- złożenie wniosku o świadczenia rodzinne, dobry start, świadczenia wychowawcze, zasiłki pielęgnacyjne i inne
- pomoc w załatwianiu emerytury, renty socjalnej, renty rodzinnej,
- pomoc w sprawieniu pogrzebu
- pomoc w uzyskaniu porady prawnej pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (wyrobień dokumentu tożsamości, składanie wniosku w ramach „Czyste Powietrze”, spawy kanalizacji, wody, umorzenie opłat-segregacja śmieci i in)
- współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania osoby dorosłej.
- weryfikacja rodzin do Szlachetnej Paczki,
- weryfikacja rodzin do Banku Żywności, przyjmowanie towaru, wydawanie żywności.
- odebranie odzieży używanej,
- akcje „dar serca”,
- promocja Ośrodka Wsparcia Caritas w Połomi, w tym współdziałanie w wycieczce z os. niepełnosprawnymi,
- współorganizowanie z CARITAS do wyjazdu osób 60+ na turnus aktywizująco-rekreacyjny w Ustroniu,
- współpraca i weryfikacja osób do Centrum Integracji Społecznych w Godowie,
- typowanie dzieci na kolonie, ferie,
- organizowanie, pakowanie paczek dla os. starszych, samotnych z niepełnosprawnością,

Wszystkie działania ukierunkowane są na poprawę sytuacji osób i rodzin wymagających wsparcia. Celem działań pracy socjalnej jest pokazanie możliwości zmiany, a w efekcie usamodzielnienie się.

Ogółem z **pracy socjalnej** w roku 2021 skorzystały **143 rodziny** tj. **352** osób w rodzinie w tym:

- a) **62** rodziny tj. **149** osób w rodzinie otrzymało świadczenia z pomocy społecznej i skorzystały z pracy socjalnej,
- b) **85** rodziny tj. **207** osób w rodzinie zostało objętych wyłącznie pracą socjalną.

Pracownicy socjalni:

- 1) objęli wsparciem **62** rodziny tj **149** os. w rodzinie
- 2) przeprowadzili **89** wywiadów środowiskowych, w tym
 - 2 wywiady do Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Połomi
 - 1 wywiad na potrzeby ŚDS w Jastrzębiu - Zdroju
 - 3 wywiady na potrzeby CIS
 - 2 wywiady na potrzeby tut. Działu ŚR
- 3) zawarli **2** kontrakty socjalne
- 4) **114** razy brali udział w grupach roboczych w związku z procedurą Niebieskiej Karty.

Łączna liczba wyjść w teren to ok. **470**, (m.in. wyjścia do instytucji: gmina, poczta, GOS, restauracji, sklepów, etc).

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

DARMOWE WSPARCIE PSYCHOLOGA - usługi udzielane poprzez wsparcie i poradnictwo psychologiczne mające służyć społeczności lokalnej Gminy Mszana w sytuacjach trudnych do pokonania tj. konflikty, kryzysy, przemoc, uzależnień, bezradności, stanów depresyjnych i inne. Konsultacje psychologiczno- pedagogiczne odbywały się po 3 godziny w tygodniu, w dwóch punktach tj.

- 1) w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej
- 2) w Urzędzie Gminy Mszana.

Stan pandemii wpłynął bezpośrednio na zmniejszenie liczby udzielonych konsultacji oraz wprowadził zmiany organizacyjne polegającego na udostępnieniu tej usługi w formie konsultacji telefonicznych.

Łącznie w roku sprawozdawczym odbyło się 93 konsultacji, w tym 18 – konsultacji telefonicznych i 35 konsultacji stacjonarnych. Łącznie 27 osób dorosłych i 8 dzieci.

W większości konsultacje były skierowane na działania interwencyjne, polegające na identyfikacji sytuacji problemowej, umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, poszukiwaniu możliwych rozwiązań z elementami psychoedukacji.

Odnotowano anonimowe zgłoszenie dotyczące trudności adaptacyjnych wynikających bezpośrednio z sytuacją epidemiczną.

Osoby z zaburzeniami lękowymi jako uzupełnienie terapii farmakologicznej- psychiatrycznej.

Konsultacje psychologa z pracownikami OPS w sprawach służbowych.

3. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. Przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2021 roku z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało 7 osób. Koszt świadczenia usług wyniósł 8.339,00 zł. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zatrudniał osoby na umowę zlecenie, które przepracowały 667 godzin.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zauważa potrzebę zwiększenia w najbliższych latach w środowisku lokalnym konieczności przygotowania się do usług opiekuńczych.

Należy tu podkreślić, iż brak jest osób zainteresowanych świadczeniem usług opiekuńczych na rzecz osób potrzebujących.

4. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniowiec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W roku 2021 w domach pomocy społecznej przebywało 4 mieszkańców gminy Mszana. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł 151.505,44 zł.

5. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W roku 2021 łącznie ze schronienia skorzystało **4** mieszkańców gminy Mszana. Łączny koszt udzielonego schronienia wynosił **30.925,00 zł.** z czego:

- 1) w schronisku dla osób bezdomnych przebywało 3 mieszkańców Łączny koszt zrealizowanych świadczeń na schronienie w schronisku wyniósł **7.175,00 zł.**
- 2) w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi przebywał **1** mieszkaniec gminy Mszana. Łączny koszt zrealizowanego świadczenia wyniósł **23.750,00 zł.**

6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W roku 2021 OPS w Mszanie opłacił składkę zdrowotną w wysokości:

- 7.562,21 zł. za 15 osób pobierających zasiłek stały,
- 522,45 zł. za 3 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej,
- 5.499,09 zł. za 4 osoby pobierających świadczenie pieniężne (świadczenie pielęgnacyjne).

INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni.

W 2021 r. wydano w tej sprawie 4 decyzje.

2. Program Wspieraj Seniora na rok 2021

Gmina Mszana – Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie przystąpiła do Programu „**Wspieraj Seniora**” na rok 2021, który adresowany był w szczególności dla osób wieku 70 lat i więcej, pozostających w domu w związku z zagrożeniem COVID-19 i brakiem możliwości uzyskania pomocy ze strony rodziny, sąsiadów i innych.

Program miał na celu dostarczenie niezbędnych produktów do domów seniorów przez pracowników socjalnych lub wolontariuszy. Mogły to być dostarczone artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. W ramach programu można było poprosić o pomoc np. w sprawach urzędowych (jeżeli ich zakres nie wymagał wystawiania przez seniora upoważnień lub udostępnienia danych wrażliwych) itp. Koszt zakupów pokrywał senior. Ponadto odbiorcy programu mogli zgłosić chęć porozmawiania telefonicznego z wolontariuszem. Z programu „Wspieraj seniora” skorzystały 2 osoby.

3. Program Opieka Wytchnieniowa - edycja 2021 r.

Celem programu jest zwiększenie dostępności usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, zamieszkujących Gminę Mszana, poprzez czasowe odciążenie ich od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną oraz zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację.

Program finansowany jest w 100% z Funduszu Solidarnościowego, całkowita wartość projektu wyniosła 2.142,00 zł. Z programu skorzystało 2 opiekunów opiekujących się 3 osobami niepełnosprawnymi,

4. Współpraca z CIS Centrum Integracji Społecznej w Godowie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie w 2021 r. nawiązał współpracę z Centrum Integracji Społecznej w Godowie, którego celem jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób, które znalazły się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Dzięki tej współpracy do Centrum kierowane są osoby, które mogą skorzystać z oferty nauki zawodu w pracowni CIS, warsztatów, szkoleń oraz kursów zawodowych (etnograficznych - krawieckich, gospodarczo-remontowych, gastronomiczno-cateringowych, opiekuńczo-asystenckich).

W 2021 roku z tej formy wsparcia skorzystało 3 mieszkańców Gminy Mszana.

5. Organizacji kolonii dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Mszana

W 2021 r. udział w wypoczynku letnim wzięło ogółem **11 dzieci** tj.:

- **Ostrowo** (23.07 – 01.08.2021r.), z wypoczynku skorzystało 9 dzieci. Koszt wyjazdu dzieci został pokryty przez Urząd Gminy ze środków pochodzących z profilaktyki przeciwdziałania problemom alkoholizmu i narkomanii
- **Dźwirzyno** (10 – 23.07.2021r.), z wypoczynku skorzystało 2 dzieci – Kuratorium Oświaty w Katowicach

6. Informowanie oraz kierowanie mieszkańców gminy Mszana do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Wodzisławiu Śl.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej kierują osoby przewlekłe chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego, do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Wodzisławiu Śl. w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności.

W 2021 r. Ośrodek współpracował m.in. z Ośrodkiem Caritas w Połomi w celu integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym m.in. poprzez współpracę w organizacji wycieczki dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy Mszana do Wisły, typowanie osób 60+ na turnus rehabilitacyjno – rekreacyjny do Ustronia skorzystało 6 uczestników, współpraca ze Stowarzyszeniem w sprawie „Szlachetnej Paczki”.

8. Koordynacja szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 na terenie gminy Mszana

Działania związane z organizacją transportu, udzielanie informacji telefonicznie, ogłoszenia na stronie internetowej OPS, UG, kompleksowa informacja dla osób mających trudności z dotarciem do punktu szczepień (COVID-19) na terenie Gminy Mszana, weryfikacja punktów szczepień itp.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH ŚLĄSKIEGO BANKU ŻYWNOŚCI

Współpraca ze **Śląskim Bankiem Żywności** jako koordynatorem i dystrybutorem żywności z Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej dla najuboższych mieszkańców wspólnoty europejskiej PEAD rozpoczęła się w roku 2013. W roku 2014 rozpoczęto realizację **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)** w ramach Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

Pomoc skierowana jest do osób/rodzin, w szczególności osób chorych, starszych, niepełnosprawnych, rodzin z małymi dziećmi. Powodem przyznania pomocy jest trudna sytuacja i niski dochód, który nie pozwala im zapewnić odpowiedniego posiłku.

Pomocą żywnościową mogą być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza **220%** kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. **1.542,20 zł** dla osoby samotnie gospodarującej i **1.161,60 zł** dla osoby w rodzinie. Program ten jest uzupełnieniem działań gminy w zakresie udzielania pomocy żywnościowej najuboższym mieszkańcom.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował **działania towarzyszące** wpisane w aktywizację i rozwój społeczności lokalnej, zmierzające do wyjścia z trudnej sytuacji życiowej takiej jak: ubóstwo, wykluczenie społeczne, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego i inne.

Rodziny objęte wsparciem kształtowały umiejętności ekonomicznego gospodarowania produktami spożywczymi. Wzmacniano też ich samodzielność w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, przekazano przepisy kulinarne.

Zajęcia z POPŻ Podprogram 2020 w ramach działań towarzyszących z uwagi na pandemię odbywały się wyłącznie telefonicznie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie posiada odpowiednie zasoby ludzkie i lokalowe. Kadra posiada aktualne książeczki zdrowia i wieloletnie doświadczenie w dystrybucji produktów związanych edycją programów w ramach pomocy żywnościowej.

Podprogram 2015 - wsparcie dla **200 osób**/72 rodzin - 1 osobę 60,05 kg. - **13** artykułów.

Podprogram 2016 - wsparcie dla **241 osób**/84 rodzin - na 1 osobę 48,59 kg. - **16** artykułów

Podprogram 2017 – wsparcie objęto **260 osób**/94 rodzin - na 1 osobę 50,45 kg - **21** artykułów

Podprogram 2018 – wsparcie objęto **220 osób**/83 rodzin - 1 osobę 49 kg - **21** artykułów

Podprogram 2019 – wsparciem objęto **200 osób** (79 rodzin) - na 1 osobę 50,40 kg - **21** artykułów

Podprogram 2020 – realizowany od III.2021r. do VIII.2021r. wsparciem objęto **200 osób** (73 rodzin) - produkty w ilości na 1 osobę 50,40 kg.

PRODUKTY: makaron jajeczny, ryż biały, herbatniki maślane, mleko UHT 3.2%, ser podpuszczkowy, groszek z marchewką, miód, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, filet z makreli w oleju, cukier biały, olej rzepakowy, szynka drobiowa, szynka wieprzowa, pasztet drobiowy, kawa zbożowa rozpuszczalna, kasza jęczmienna, , płatki owsiane, fasolka po bretońsku, buraczki wiórki, mus jabłkowy łącznie / **21** artykułów

Jak przedstawiono powyżej Program PO-PŻ realizowany jest od 2015 r. Są to produkty wysokiej jakości, co zadawała podopiecznych, którzy ochoczo przybywają po kolejną transzę.

W czasie stanu epidemii w związku z SARS-CoV-2 Ośrodek otrzymał 4 dostawy, które pomogli nam rozładować jak zawsze pracownicy porządkowi urzędu Gminy zachowując obowiązek sanitarny (maseczki, odległość, rękawiczki).

Ponadto żywność dla podopiecznych wydawana była przez pracowników Ośrodka, co 15 minut przygotowane były produkty, a następnie odbierane przez osoby/rodzinę.

Wszystko odbywało się z wydłużonym czasie z zachowaniem wszelkich obostrzeń sanitarnych.

ZADANIA REALIZOWANE W OPARCIU O USTAWĘ WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Wspieranie rodzin prowadzone jest za zgodą rodziny i aktywnym ich udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Realizowane jest dla dobra dziecka, dla dobra rodziny i w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Te zapisy są zgodne z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r, poz. 821 ze zm.).

Do realizacji zadań w gminie Mszana w zakresie wykonywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie.

Zgodnie z art. 8 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczej rodziny,
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy i integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

W systemie wspierania rodzin nie należy zastępować rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych, należy wspomagać i wspierać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie i pokonywać sytuacje, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej czasem bywa nieuniknione, jednak nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany, pracy prowadzącej do stworzenia najlepszych, a zarazem prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu. Tą pracą z rodziną zajmuje się asystent rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. W przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie powziął informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny w wyniku, której pracownik socjalny wnioskuje do Kierownika Ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny może również zostać zobowiązany przez Sąd do współpracy z rodziną.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.

W 2021r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zatrudniał 1 asystenta rodziny, umowa o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy - zatrudniony ze środków własnych OPS i Funduszu Pracy. Ogółem koszt - 46.975,20 zł.

Tabela nr 7 Wsparcie asystenta rodziny Gminie Mszana w 2021r.

Lp	Liczba rodzin	rodziny	os. w rodzinie	dzieci
	Ogółem	7	33	19
	Liczba rodzin asystenta rodziny OPS	1	5	3
	w tym liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd	6	28	16

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Zgodnie z powyższą tabelką w Gminie Mszana w roku 2021 wsparciem asystenta rodziny objętych zostało 7 rodzin (33 osoby w rodzinie) w tym 19 dzieci.

Praca asystenta wymaga kilkuletniej pracy, nie od razu są zauważalne jej efekty. Problemy, z jakimi spotykamy się w rodzinie często są spiętrzone: rodzinne przyzwyczajenia, bezrobocie, stosowanie przemocy, brak odpowiedzialności za rodzinę, dzieci, bezradność, bezsilność, niska motywacja rodziny do zmiany sposobu życia, pojawia się dziecko z niepełnosprawnością. Bodźcem do rozpoczęcia pracy w rodzinie jest coraz częściej ingerencja Sądu poprzez przydzielenie asystenta rodziny.

PROWADZENIE PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO ORAZ ZAPEWNIENIE W NICH MIEJSC DLA DZIECI:

Świetlica Środowiskowa w Połomi jako placówka wsparcia dziennego funkcjonuje ponad 14 lat. Będąc w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie. Placówka mieści się w piwnicy budynku Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Połomi.

W świetlicy zatrudniony jest wychowawca na umowę o pracę. Do prac porządkowych zatrudniona jest osoba na umowę zlecenie.

Głównym celem Świetlicy jest wzbogacenie rozwoju osobowości dziecka, zapewnienie opieki wychowawczej, tworzenie warunków do nauki, pomoc w nauce, zapewnienie możliwości rozwijania zainteresowań oraz indywidualnych uzdolnień, organizowanie czasu wolnego, uczenie się dobrych manier, kultury osobistej, zachowania, pomocy i wsparcia drugiemu człowiekowi oraz integracja z grupami społecznymi.

Utrzymanie Świetlicy w roku 2021 wyniosło 70.951,11 zł, w tym:

- 70.951,11 zł - to środki pochodzące z profilaktyki przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkomanii,

Świetlica Środowiskowa w Połomi w okresie od stycznia 2021r. do grudnia 2021 r. była otwarta przez 214 dni. Liczba wychowanków uczęszczających na zajęcia w tym okresie wyniosła 18. Średnia liczba dzieci uczestnicząca w zajęciach to 5 osób.

W 2021 r. zajęcia stacjonarne zostały zawieszone dwukrotnie. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 **zawiesił działalność Świetlicy Środowiskowej w Połomi** w formie stacjonarnej w terminie **od dnia 4.11.2020 r. do 15.02.2021 r. oraz od dnia 29.03.2021 r. do 28.04.2021 r.** W tym okresie odbywały się zajęcia online. Wychowankowie mieli kontakt z wychowawcą poprzez program Ms Teams. Podczas spotkań online wychowawca zwracał szczególną uwagę na sygnały wysyłane przez wychowanków, dopytywał o ich samopoczucie, zachęcał do dzielenia się swoimi przeżyciami, okazywał wsparcie i zrozumienie oraz motywował do podejmowania w miarę możliwości zróżnicowanych aktywności fizycznych. Wychowankowie podczas spotkań online odrabiali zadania domowe oraz brali udział w zajęciach (plastyczno- technicznych, profilaktycznych, korekcyjno- kompensacyjnych). Wychowawca udzielił również kilku konsultacji indywidualnych.

Od **1 listopada 2021 r.** zmianie uległy godziny pracy Świetlicy. Placówka czynna jest od poniedziałku - czwartku od 10.00 do 18.00, natomiast w piątek od 9:00 do 17:00. Zajęcia dla wychowanków odbywają się od godziny 12:30 do 17.00. Dodatkowo w każdy piątek odbywają się tzw. zajęcia otwarte przeznaczone dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, które odbywają się w godzinach od 12.30 do 17.00. W okresie ferii zimowych, wakacji oraz przerw w nauce szkolnej, godziny pracy świetlicy zmieniają się zgodnie z potrzebami wychowanków i możliwościami placówki. Same zajęcia przybierają wówczas formę zajęć otwartych, z których może skorzystać każde chętne dziecko w wieku szkolnym.

W związku z obowiązkiem wypełnienia przez Gminę Mszana, wykonania Postanowienia Sądu, dotyczącego kontaktów ojca z dzieckiem, **od 15 czerwca 2021r.** w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie - Świetlicy Środowiskowej w Połomi, odbywają się spotkania w obecności pedagoga, wg wyznaczonego harmonogramu. Godziny spotkań dopasowane są do harmonogramu pracy placówki. Od 1 listopada 2021 r. jest to każdy czwartek w godzinach od 17:00- 18:00.

Placówka w 2021 roku, pomimo licznych obostrzeń związanych ze zmieniającą się sytuacją epidemiologiczną, w ramach swojej działalności prowadziła różnorodne działania, skierowane do wychowanków świetlicy oraz podczas zajęć otwartych do dzieci i młodzieży z terenu Gminy Mszana.

W okresie **ferii zimowych od 04.01.2021r. - 15.01.2021r.**, w placówce realizowany był program, który miał na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz utrwalenie postaw abstynenckich

poprzez alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Ze względu na obostrzenia oraz zawieszenie stacjonarnej działalności placówki, zajęcia odbywały się online.

W ramach **Gminnego Programu „ZARAŻAMY RADOŚCIĄ”**, Świetlica Środowiskowa w Połomi w okresie od czerwca do sierpnia prowadziła stacjonarne i plenerowe zajęcia. W ramach programu udało się zorganizować kilka wydarzeń:

Dzień dziecka (1.06.2021r.) podczas którego dzieci wzięły udział w zabawach muzyczno-ruchowych oraz plastyczno - technicznych. Powstało również Drzewo Dobrych Myśli. W zajęciach wzięło udział 30 dzieci.

Aktywne Piątki (11.06.2021r., 18.06.2021r., 25.06.2021r.) podczas, których promowano aktywność na świeżym powietrzu. W tych dniach miały miejsce rozgrywki sportowe, gry i zabawy ruchowe, wyjścia na siłownię na świeżym powietrzu, a także zabawy ruchowe z wykorzystaniem Magicznego Dywanu.

Zakończenie roku szkolnego na polanie kultury (24.06.2021r.)- w tym dniu odbyły się warsztaty robienia slime`ów, zabawy ruchowe, quiz bajkowy oraz zajęcia bębniarskie. W zajęciach wzięło udział 16 dzieci.

„Wakacje bez nudy” (28.06.2021r.- 13.08.2021r.) cieszyły się dużym zainteresowaniem dzieci. Każdy tydzień obfitował w nowe niespodzianki i wyzwania. W trakcie zajęć powstały nitkowe obrazy, kosmetyki domowej roboty oraz recyklingowe dekoracje. Dzieci wzięły udział w warsztatach skręcania balonów oraz pracowały z masą solną. Fitness z Gminnym Ośrodkiem Sportu był okazją do poprawy swojej formy, a zajęcia na świeżym powietrzu sprzyjały poznawaniu zabaw podwórkowych. Najwięcej emocji wywołał tydzień, podczas którego uczestnicy wzięli udział w eksperymentach. W trakcie nich nastąpiła erupcja wulkanu, powstała burza w słoiku oraz lawa, a także kolorowy deszcz i tańczący olej. Wiele wrażeń wywołała również ciecz nienewtonowska oraz gumowe jajko.

Uczestnicy wzięli również udział w **Etnowarsztatach (7.07.2021r.- 9.07.2021r)** oraz **warsztatach florystycznych (15.07.2021r.)** zorganizowanych wspólnie z GOKIR Mszana, a także w **Pikniku Ekologicznym (22.07.2021r.)** zorganizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie wspólnie z GOKIR Mszana. Dzięki Gminnej Bibliotece Publicznej w Mszanie dzieci poznały Teatrzyk Kamshibai i wzięły udział w tworzeniu własnej opowieści. W okresie letnim w zajęciach uczestniczyło 50 dzieci.

W grudniu 2021 roku, dzięki dotacji Fundacji JSW, Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zrealizował projekt **„Wokół tradycji bożonarodzeniowych”**. W jego ramach wsparcie otrzymała również Świetlica Środowiskowa w Połomi. Dzieci, dzięki dotacji wzięły udział w zorganizowanych w placówce następujących działaniach:

- 1) **Warsztaty tworzenia ozdób świątecznych** - podczas nich wspólnie z wychowawcą wykonali stroiki świąteczne, wianki bożonarodzeniowe, świąteczne skrzaty, kartki świąteczne oraz świeczki własnej roboty.
- 2) **Warsztaty kulinarne** - podczas nich dzieci poznały dania regionalne, które co roku królują na wigilijnych stołach. Nauczyły się przyrządzać kompot z dyni, makówki oraz świąteczne ciasteczka, które po upieczeniu ozdabiali wg własnego pomysłu. Uwieńczeniem spotkań kulinarnych były zajęcia poprowadzone panie z KGW w Połomi, które ulepiły wspólnie z dziećmi pierogi z kapustą i grzybami oraz przyrządziły moczki.
- 3) **Wigilijka dla podopiecznych placówki** - coroczne spotkanie, podczas którego wychowankowie przy dźwiękach kolęd spotkali się wspólnie i złożyli sobie życzenia bożonarodzeniowe. Na stole zagościły tradycyjne potrawy świąteczne przygotowane przez wychowanków w ramach warsztatów kulinarnych. Po kolacji odbyło się wspólne kolędowanie przy choince.

Dzięki wsparciu Fundacji JSW oraz środkom własnym OPS świetlica wzbogaciła się o zestaw kina domowego oraz gry planszowe, które uatrakcyjnią codzienne zajęcia odbywające się w placówce.

Prócz w/w działań, w 2021 roku kontynuowana była dotychczasowa działalność placówki, a więc realizacja zajęć wg tygodniowego rozkładu zajęć (pomoc w odrabianiu zadań domowych, zajęcia plastyczno- techniczne, korekcyjno - kompensacyjne, profilaktyczno -wychowawcze).

O placówce pisano w prasie lokalnej oraz na stronie UG Mszana. Ponadto na bieżąco uaktualniana była strona internetowa Świetlicy Środowiskowej w Połomi oraz profil na Facebooku, gdzie prowadzone były m. in. akcje profilaktyczne (dotyczące bezpieczeństwa w czasie ferii zimowych i wakacji), opisywane były ważne wydarzenia z życia placówki oraz informacje dotyczące godzin i dni otwarcia.

Świetlica Środowiskowa w Połomi jest jedyną placówką na terenie Gminy Mszana o charakterze placówki wsparcia dziennego, która obejmuje swoim zasięgiem dzieci w wieku szkoły podstawowej sołectwa Połomia i Gogołowa. Na terenie sołectwa Mszana od kilku lat jest aktywna **światlica parafialna** dla dzieci i młodzieży, która jest do ich dyspozycji dwa razy w tygodniu, w godzinach dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży. To duże wsparcie dla nich jak i dla rodziców - integracja poprzez pomoc w nauce, udział wolontariuszy oraz czas zabawy.

Placówki pozwalają zabezpieczyć i pedagogizować dzieci i młodzież w godzinach popołudniowych, przekazywać różne formy uczenia się i spędzania wolnego czasu. To nie tylko praca z dziećmi z rodzin tzw. problemowych, dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo, każda rodzina ma swoje problemy, ich różnice dzielą nas, a zarazem scalają, uczą nas ciekawości świata ale i wzajemnego szacunku. To także możliwość sięgania po środki zewnętrzne.

W każdym sołectwie jest placówka oświatowa – szkoły, które zapewniają w godzinach pracy dzieciom i młodzieży szkolnej możliwość skorzystania ze **światlicy szkolnej**.

W każdej instytucji, organizacji, działania wspomagające, pomocowe i profilaktyczne są bardzo ważne w szczególności gdy przyczyniają się dla dobra Naszych dzieci ich rozwoju i wychowania, a co za tym idzie budowania mocnej, zwartej społeczności lokalnej, która w grupie ma siłę i wspólnie może osiągnąć dużo więcej.

WSPÓŁFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Są to tzw. rodziny wspomagające, rodziny zastępcze czy Powiatowe Ośrodki Wsparcia, Domy dziecka, asystent rodziny.

Tabela nr 8 Piecza zastępcza – koszty w latach 2019-2021

Lp	Forma pieczy zastępczej	Liczba umieszczonych dzieci			Poniesione koszty		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
	Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze	0	0	0	5.689,15	0,00	0,00
	Rodziny zastępcze	5	4	4	9.175,00	9.537,00	9.240,10
	Ogółem	5	4	4	14.864,15	9.537,00	9.240,10

Opracowanie własne OPS w Mszanie

Jak wynika z powyższej tabeli piecza zastępcza utrzymuje się na tym samym poziomie w roku poprzednim i sprawozdawczym w stosunku do liczby dzieci przebywają w rodzinach zastępczych z terenu Gminy Mszana. Dzieci te są w rodzinach zastępczych spokrewnionych (dziadkowie - 2, siostra - 2),

- ze względu na śmierć rodzica - 3 dzieci
- ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych rodziców - 1 dziecko.

Zasady finansowania wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są na podstawie art. 191 pkt. 9,10,11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej gdzie do zadań gminy należy ponoszenie częściowe wydatków związanych z pobytem dziecka w pieczy zastępczej.

W gminie Mszana w 2021r. wydatki w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej jest na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym.

Zgodnie z art. 195 ust 1 i art. 193 ust 1 w/w ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej, środki finansowe otrzymane od rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej zostaną zwrócone gminie proporcjonalnie do poniesionych wydatków.

Łącznie za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2021r. gmina Mszana poniosła koszt w wys. **9.240,10 zł** (17.280,00 zł – 8.039,90 zł zwroty = 9.240,10zł).

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej w tutejszym Ośrodku wspierana jest w różnych formach w zależności od potrzeb i sytuacji rodziny jak również od możliwości Ośrodka, należą do nich:

1. Świadczenia pieniężne,

2. Świadczenia niepieniężne tj:

- 1) pomoc rzeczowa - dożywiania w szkołach,
- 2) udział w programie POPŻ,
- 3) udział w wypoczynku letnim wzięło ogółem **11 dzieci** tj.:
 - **Ostrowo** (23.07 – 01.08.2021r.), z wypoczynku skorzystało 9 dzieci. Koszt wyjazdu dzieci został pokryty przez Urząd Gminy ze środków pochodzących z profilaktyki przeciwdziałania problemom alkoholizmu i narkomanii
 - **Dźwirzyno** (10 – 23.07.2021r.), z wypoczynku skorzystało 2 dzieci – Kuratorium Oświaty w Katowicach
- 4) kierowanie do placówki wsparcia dziennego - Świetlicy Środowiskowej w Połomi
- 5) wsparcie psychologa indywidualne spotkania

3. Praca socjalna.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie na bieżąco dogląda, strzeże sytuację dzieci w rodzinach objętych pomocą tutejszego Ośrodka. Zadanie to jest realizowane zarówno przez asystenta rodziny jak i wszystkich pracowników działu pomocy społecznej, a w szczególności pracowników

socjalnych. W związku z tym prowadzimy współpracę z placówkami oświatowymi (szkoły, przedszkola), Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się sprawami rodziny. W przypadku stwierdzenia niepokojącej sytuacji w rodzinie, zagrożenia życia dzieci – niezwłocznie o takich sprawach informujemy Sąd Rodzinny.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH KARTY DUŻEJ RODZINY:

Karta Dużej Rodziny (KDR) jest realizowana od czerwca 2014r. Od 1 stycznia 2015r na podstawie ustawy do nadal.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia, więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej (formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka) na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Wniosek o Kartę Dużej Rodziny należy złożyć w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie.

Wniosek w imieniu rodziny, może złożyć każdy pełnoletni jej członek.

Od **1 stycznia 2018r.** Karta Dużej Rodziny dostępna jest w dwóch formach: **tradycyjnej** (tzw. plastikowej) i **elektronicznej** (tj. na urządzenie mobilne np. smartfon, tablet). Elektroniczna Karta Dużej Rodziny ma za zadanie umożliwienie łatwego i szybkiego znalezienia zniżek oraz informacji o nowych Partnerach Karty Dużej Rodziny, ofert Partnerów, a także innych informacji związanych z Kartą Dużej Rodziny.

Od dnia **1 stycznia 2019r.** prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

W 2021r. złożono 52 wnioski na KDR z czego:

- 17 wniosków dla rodzin z co najmniej trójką dzieci
- 23 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną składającą się wyłącznie z rodziców
- 7 wnioski celem przedłużenia ważności karty
- 2 wnioski o wydanie duplikatu
- 2 wnioski dot. zmiany danych członka rodziny
- 1 wniosek w związku ze zwiększeniem się liczby członków rodziny

Łącznie w 2021r. wydano 142 karty.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Jednym z zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Mszana obejmującego swoim zakresem zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie.

Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić.

Przemoc w rodzinie to nie tylko znęcanie się fizyczne nad członkiem rodziny, ale także dręczenie psychiczne, wykorzystywanie seksualne i ekonomiczne.

W celu realizacji powyższego zadania powołany został Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mszanie, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie.

W skład jego wchodzi: pracownicy OPS, przedstawiciele Policji, pedagodzy szkolni, przedstawiciel służby zdrowia, kurator sądowy oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel organizacji pozarządowej.

W ramach Zespołu działają grupy robocze, których przedstawiciele pracują z rodziną, zapewniając kompleksową pomoc, wspólnie opracowują, wdrażają i monitorują realizację planu pomocy w ramach procedury Niebieskiej Karty.

W ramach procedury postępowania Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie spotyka się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. W 2021r. odbyły się cztery posiedzenia. Procedura rozpoczyna się z chwilą sporządzenia Niebieskiej Karty przez pracownika socjalnego, pracownika oświaty, funkcjonariusza policji, pracownika ochrony zdrowia lub przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Jeżeli do Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynie Niebieska Karta (NK) to przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do 3 dni zobowiązany jest powołać grupę roboczą, która spotyka się co najmniej raz w miesiącu.

W związku z pojawieniem się pandemii COVID-19 Zespół Interdyscyplinarny musiał przebudować system wsparcia, by dopasować go do istniejącej sytuacji, a jednocześnie by zapewnić poczucie bezpieczeństwa i wsparcia osobom, którego w tym szczególnym czasie potrzebują poprzez ograniczenie wyjazdów w teren oraz zwiększenie kontaktów telefonicznych by monitorować sytuację zarówno zakończonych jak i obecnie trwających procedur Niebieskie Karty.

Jeżeli w rodzinie, w której występuje podejrzenie stosowania przemocy są małoletnie dzieci wówczas ZI zwraca się z wnioskiem do **Sądu Rejonowego** o wgląd w sytuację rodziny, a do **Prokuratury**, jeśli istnieją znamiona popełnienia przestępstwa (pobicie, obdukcja, zachowanie agresywne, bądź też czyn ten zostaje dokonany pod wpływem alkoholu lub są sygnały, że w rodzinie występuje problem alkoholowy to wniosek kierowany jest do **GKRPA** w Mszanie w celu podjęcia stosownych działań.

W trakcie realizacji procedury Niebieskie Karty w 2021r. skierowano:

- 8 wniosków do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Mszana

Zarejestrowano w 2021r. łącznie 13 nowych Niebieskich Kart, z czego:

- 5 sporządzili przedstawiciele Policji Powiatowej w Wodzisławiu Śląskim
- 1 wychowawca klasy placówki oświatowej w Wodzisławiu Śl.
- 7 pracownicy tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Procedura została wszczęta w 9 nowych rodzinach.

Praca wykonywana była w 21 grupach roboczych, które spotkały się 114 razy. Z uwagi na pandemię wirusa COVID-19 część posiedzeń odbyła się zdalnie w formie telefonicznej.

Na posiedzenie grup roboczych ZI w Mszanie wezwano 13 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

W roku 2021 łączne wydatki na świadczenia rodzinne wyniosły **2.263.821,42 zł.**

1. Zasiłki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka a także osobie uczącej się.

Kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku rodzinnego wynosi **674 zł** na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, kryterium wynosi **764 zł** na osobę w rodzinie.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, zastosowanie ma mechanizm „**złotówka za złotówkę**”, polegający na tym, że łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca osobie pobierającej świadczenia jest pomniejszana o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego.

W roku 2021 zasiłki rodzinne z dodatkami pobierało **90 rodzin** na **198 dzieci**.

Wypłacono **1.995** zasiłków rodzinnych oraz **1.437** dodatków do zasiłku rodzinnego.

Łącznie wydatki na zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków wyniosły **350.568,42 zł.**

dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka – **15** świadczeń,
- opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – **85** świadczeń,
- samotnego wychowywania dziecka - **91** świadczeń,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – **185** świadczeń,
- rozpoczęcia roku szkolnego – **125** świadczenia,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły) – **294** świadczenia,

Przedstawione powyższe dane liczbowe, biorąc pod uwagę liczbę rodzin zauważyć należy, że do najczęściej wypłacanych dodatków do zasiłku rodzinnego zaliczamy dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły). Drugim najczęściej udzielanym dodatkiem jest dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, zaś na trzecim miejscu jest dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - **382** świadczeń.

2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała nie później niż do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego w roku 2021 to **215,84 zł.**

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje opiekunom osób niepełnosprawnych, jeżeli rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad tymi osobami. Warunek – niepełnosprawność powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub nauki w szkole. Osoba dorosła musi się legitymować znacznym stopniem niepełnosprawności, natomiast dziecko musi mieć wskazania – 7 i 8 punkt orzeczenia o niepełnosprawności.

W roku 2021 wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 1.971,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy również przysługuje opiekunom osób niepełnosprawnych, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego to **620,00 zł**.

W roku 2021 wypłacono świadczenia opiekuńcze na łączną kwotę **1.650.262,00 zł**, wypłacono:

- **1.929** zasiłków pielęgnacyjnych (173 osoby),
- **632** świadczenia pielęgnacyjne (59 osób),

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie był wypłacany. Powodem jest fakt, że jest to świadczenie uzależnione od kryterium dochodowego i jego kwota wynosi tylko 620 zł, natomiast osoby opiekujące się dorosłymi osobami niepełnosprawnymi, których niepełność powstała po 18 roku życia, składają wnioski na świadczenie pielęgnacyjne i mimo otrzymania odmowy w tutejszym Ośrodku, po złożeniu odwołania, uzyskują prawo do tego świadczenia na podstawie decyzji SKO.

Zasiłek dla opiekuna - realizowany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Przysługuje osobom, które w lipcu 2013 r. straciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze zmianami w ustawie o świadczeniach rodzinnych, jeżeli spełniają warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujące do dnia 31 grudnia 2012 r.

W roku 2021 zasiłek dla opiekuna otrzymywała **1 osoba** (od stycznia do marca). Wypłacono jej 3 świadczenia w łącznej kwocie 1.860,00 zł.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „BECIKOWE”

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1.922,00 zł netto. Wysokość świadczenia wynosi 1.000,00 zł na jedno dziecko.

W 2021 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla **36 rodzin** w łącznej wysokości **36.000,00 zł**.

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, **a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego.**

Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc bezrobotni (niezależnie od tego czy są zarejestrowani czy też nie w urzędzie pracy), studenci, osoby wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych a także osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego.

Świadczenie to przysługuje w wysokości **1.000,00 zł** miesięcznie przez okres 52 tygodni liczonych od dnia urodzenia dziecka, niezależnie od dochodu.

W roku 2021 świadczenie rodzicielskie pobierało **40 osób**, wydano **19 decyzji**.

Wypłacono **255** świadczeń na kwotę **226.991,00 zł**.

ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE tzw. 500+

Program "Rodzina 500+" działa od 1 kwietnia 2016 r.

Od 1 stycznia 2022 r. zadanie zostało przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym OPS realizuje wypłaty świadczeń przyznanych do dnia 31 maja 2022 r. Od 1 czerwca 2022 r. OPS będzie realizował jeszcze świadczenia wychowawcze w zakresie wniosków, które zostały złożone do dnia 31 grudnia 2021 r. (np., sprawy związane z koordynacją, świadczenia przyznane po odwołaniu czy postępowanie w sprawie nienależnie pobranych świadczeń).

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka na częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym opiekę nad nim i zaspokojeniem jego życiowych potrzeb. Świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny.

Przyznanie świadczenia wychowawczego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej, po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, organ wysyła wnioskodawcy na wskazany adres e-mail informację o przyznaniu świadczenia, natomiast odmowa prawa do świadczenia, uchylenie prawa do świadczenia oraz stwierdzenie nienależnie pobranych świadczeń odbywa się w drodze decyzji administracyjnej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

- **1.042** rodziny skorzystały ze świadczenia wychowawczego,
- programem zostało objętych **1.708** dzieci.

Łączna kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych wyniosła **9.696.327,68 zł**. Wypłacono **19.499** świadczeń, w tym **703** świadczenia na kwotę **326.857,48 zł** wypłacono na podstawie informacji Wojewody Śląskiego przyznających prawo do świadczeń w ramach **koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego**. Świadczenia te pobierało **48** rodzin.

DOBRY START

Zadanie to od 2021 roku realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tutejszy Ośrodek wypłacił **26 świadczeń** na kwotę **7.800 zł** w miesiącu styczniu 2021 r. po rozpatrzeniu wniosków złożonych w roku 2020.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń osobom uprawnionym do alimentów

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobom uprawnionym, których dochód netto w przeliczeniu na osobę rodzinie nie przekraczał kwoty 900 zł. W przypadku przekroczenia dochodu zastosowanie ma mechanizm „złotówka za złotówkę”, jak w przypadku zasiłków rodzinnych.

Świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną. Prawo do świadczeń z FA mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

W roku 2021 świadczenia z funduszu pobierało **11 rodzin (15 osób uprawnionych)**. Wypłacono łącznie **130** świadczeń na kwotę **53.287,45 zł**.

2. Prowadzenie spraw związanych z egzekucją należności od dłużników alimentacyjnych

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych stanowi katalog środków, które mogą być zastosowane przeciwko osobom, które zgodnie z treścią ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie wywiązują się ze swojego obowiązku. Wykorzystanie tych środków ma na celu polepszenie egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz odciążenie budżetu państwa z ponoszenia kosztów utrzymania dzieci i osób zależnych, których rodzice nie uczestniczą w łożeniu na ich utrzymanie.

Katalog działań w postępowaniu wobec dłużnika alimentacyjnego zawarty jest w rozdziale drugim ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Do tych działań zaliczamy:

- 1) wywiad alimentacyjny i oświadczenie majątkowe dłużnika,
- 2) aktywizacja zawodowa dłużnika,
- 3) ściganie za przestępstwo niealimentacji,
- 4) zatrzymanie prawa jazdy,
- 5) przekazywanie informacji o zadłużeniu dłużnika do Biur Informacji Gospodarczej (big)

W roku 2021 prowadzono działania wobec **9 dłużników** z terenu gminy Mszana.

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ DO PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE

Zadanie realizowane od października 2020 r. Mieszkańcy, którzy ubiegają się o dofinansowanie w ramach Programu Czyste Powietrze, składają w OPS wniosek o wydanie zaświadczenia o wysokości dochodu na osobę w gospodarstwie domowym. Dochód jest ustalany w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych.

W roku 2021 wydano 61 zaświadczeń.

REALIZACJA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Jest zadaniem gminy realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie. To świadczenie pieniężne wypłacane z budżetu gminy Mszana.

Jego celem jest dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego.

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy przeznaczoną dla osób spełniających łącznie trzy warunki:

- posiadają tytuł prawny do lokalu,
- zamieszkują lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe,
- spełniają kryterium dochodowe.

W 2021 roku dodatek mieszkaniowy wypłacany był 1 rodzinie na łączną kwotę 13.970,36zł

ZADANIA I AKCJE SPOŁECZNE ORGANIZOWANE, WSPÓŁORGANIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MSZANIE W 2021 ROKU

Ośrodek Pomocy Społecznej pomimo pandemii koronawirusa zadania statutowe realizował na bieżąco, a ponadto następujące działania prospołeczne tj:

- 1) realizacja programu „**Wspieraj Seniora**” – pomoc poprzez dostarczenie niezbędnej żywności, środków czystości, lekarstw i in. osobom starszym i niesamodzielnym by uchronić ich od zarażenia się wirusem SARS-CoV -2, z projektu skorzystały 2 osoby 1 systematycznie w ciągu roku średnio 3 razy miesiącu, 2 osoba jednorazowo,
- 2) koordynacja szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 na terenie gminy Mszana Informacja, weryfikacja i in.),
- 1) dystrybucja artykułów żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 **Podprogram 2020**, realizacja działań towarzyszących – tworzenie potraw z produktów otrzymanych z programu POPŻ, promocja zdrowego odżywiania - skorzystało **200 osób/73 rodzin**,
- 2) realizacja Programu „**Opieka wytchnieniowa**”- **edycja 2021** - Celem programu jest zwiększenie dostępności usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, zamieszkujących Gminę Mszana, poprzez czasowe odciążenie ich od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną oraz zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację. Program finansowany jest w 100% z Funduszu Solidarnościowego, całkowita wartość projektu wyniosła 2.142,00 zł. Z programu skorzystało 2 opiekunów opiekujących się 3 osobami niepełnosprawnymi,
- 3) organizacja projektu „**Kawiarenka dla Seniora**” dla mieszkańców gminy Mszana od 60 r.ż. gdzie za symboliczną „złotówkę” można było zakupić kawę lub herbatę (do współpracy przystąpiły: Kawiarenka Lewiatan, Restauracja Staropolska, Pizzeria „Lolo”),
- 4) realizacja akcji „**zbieraj nakrętki na szczytny cel**” dla **4 dzieci** niepełnosprawnych nie tylko z terenu gminy Mszana,
- 5) współudział w organizacji z Fundacją Caritas Katowice **7 dniowego turnusu aktywizująco-rekreacyjnego do Ustronia dla 6 seniorów** z gminy Mszana,
- 6) współudział w organizacji **wycieczki do Wisły dla osób niepełnosprawnych** z Ośrodkiem Wsparcia Caritas św Hiacynty i Franciszka w Połomi,
- 7) współudział z GOKiR Mszana w realizacji **Pikniku ekologicznego dla dzieci**. Impreza odbyła się na placu SP Gogołowa na która przybyły dzieci także z opiekunami z terenu gminy Mszana.
- 8) organizacja **kolonii letnich** - wyjazdowe nad morze:
 - **Ostrowa** (23.07 – 01.08.2021r.) - współdziałanie z Gminną Komisją do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - **9 dzieci**,
 - **Dźwirzyno** (10-23.07.2021 r.) – współpraca z Kuratorium Oświaty w Katowicach – **2 dzieci**,
- 9) **organizacja wypoczynku letniego** (28.06.2021r.- 13.08.2021r.) stacjonarnego przez Świetlicę Środowiskową w Połomi skorzystało **48 dzieci**,
- 10) organizacja **ferii zimowych** (04-15.01.2021r.) ze względu na znacznie podwyższony stan epidemii przez Świetlicę Środowiskową w Połomi zajęcia odbywały się online,
- 11) realizacja działań profilaktycznych, socjoterapeutycznych w Świetlicy Środowiskowej w Połomi,
- 12) współudział w **Gminnym Programie „ZARAŻAMY RADOŚCIĄ”**, OPS - Świetlica Środowiskowa w Połomi gdzie w okresie od m-ca czerwca do m-ca sierpnia 2021 r. prowadziła stacjonarne i plenerowe zajęcia. W ramach programu udało się zorganizować kilka wydarzeń:
 - **dzień dziecka (1.06.2021r.)** podczas którego dzieci wzięły udział w zabawach muzyczno- ruchowych oraz plastyczno- technicznych. Powstało również Drzewo Dobrych Myśli. W zajęciach wzięło udział 30 dzieci.
 - **aktywne piątki (11.06.2021r., 18.06.2021r., 25.06.2021r.)** podczas których promowano aktywność na świeżym powietrzu. W tych dniach miały miejsce rozgrywki sportowe, gry

i zabawy ruchowe, wyjścia na siłownię na świeżym powietrzu, a także zabawy ruchowe z wykorzystaniem Magicznego Dywanu.

- **zakończenie roku szkolnego na polanie kultury (24.06.2021r.)**- w tym dniu odbyły się warsztaty robienia slime`ów, zabawy ruchowe, quiz bajkowy oraz zajęcia bębniarskie. W zajęciach wzięło udział 16 dzieci.

- 13) **organizacja kontaktów rodzica z dzieckiem** w Świetlicy Środowiskowej w Połomi, w związku z treścią postanowienia Sądu Rejonowego (wtorek i czwartek od 9.00 do 12.00),
- 14) **darmowe wsparcie psychologa** dla mieszkańców Gminy Mszana łącznie udzielono 93 konsultacji (stacjonarne –75 i telefoniczne -18),
- 15) **„Szlachetna paczka”** - typowanie 8 rodzin,
- 16) Świąteczna zbiórka skarpetek, środków czystości (szampony, żele pod prysznic, dezodoranty, płyny do prania itp.) **dla dzieci z Domu Dziecka i Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w powiecie wodzisławskim,**
- 17) w zamian za coroczne spotkanie opłatkowe dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz spotkania mikołajkowego dla dzieci z rodzin najuboższych i dzieci ze świetlicy środowiskowej, zorganizowano dla tych osób **„Świąteczne odwiedziny św. Mikołaja z aniołami”** gdzie dla **240 osób** przygotowano paczki świąteczne. Akcję zorganizowano dzięki współpracy i otrzymanej darowizny z **Fundacją JSW,**
- 18) **drewno opałowe** z wycinki drzew z terenu gminy zostało dostarczone dla **7 rodzin,**
- 19) przekazywanie **darmowych maseczek dla mieszkańców gminy Mszana** z Agencji Rezerw Strategicznych,
- 20) włączenie się w liczne akcje plakatowo-informacyjne.

WNIOSKI

Z roku na rok można zauważyć spadek liczny osób korzystających z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych. Wzrasta forma świadczeń niepieniężnych w tym szeroko rozumiana praca socjalna oraz sprawy przemocy w rodzinie.

Ponadto mimo wzrostu liczby świadczeń prorodzinnych (500plus, dobry start, św. rodzicielskie), które zarazem nie są wliczane do dochodu rodziny ale stanowią zasób tej rodziny, to zauważalne jest to, że przyznanie świadczenia nie zaspokaja w pełni podstawowych potrzeb rodziny. Z pewnością wpływa na to wiele czynników: niskie płace, zaciąganie wielu kredytów, bezrobocie co prowadzi do tzw. spirali długów, ciągły wzrost cen, artykułów żywnościowych, opłat i innych rzeczy.

Dbłość o środowisko, czystość powietrza również odbija się na rodzinach/osobach ubogich. Zakaz palenia miałem węglowym, zakup węgla, czy też konieczność wymiany pieca CO. W prawdzie jest program „Czyste powietrze” jednak na ten czas nie wszystkich podopiecznych na to nie stać.

Aby te rodziny wesprzeć Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie realizuje rządowy program. „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Świadczenie, które jest skierowane dla dzieci jako gorący posiłek w stołówce szkolnej i przedszkolnej. Ponadto realizowane są świadczenia w ramach w/w programu jako zasiłek celowy na zakup artykułów żywnościowych do przygotowania niezbędnych posiłków dla rodziny. Jak wynika z analizy zwiększyła się liczba świadczeń i liczba osób które skorzystały z tej formy wsparcia. Środki pieniężne zostały wydane na podobnym poziomie jak w roku poprzednim. Zmieniła się forma dożywiania dzieci w okresie wzrostu zachorowań i obostrzeń w związku z koronawirusem, w tym czasie dzieci dożywiane w szkołach i w przedszkolach były objęte dożywianiem w formie zasiłku celowego z ww. programu ze względu na nauczanie on-line czy objęcie kwarantanną.

Na przełomie kilku ostatnich lat obserwuje się wzrost liczby wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych.

Wzrasta liczba osób w wieku 60 lat i więcej, rośnie również liczba niepełnosprawnych osób dorosłych, a także osób w wieku powyżej 75 lat, co w przyszłości może prowadzić do zwiększenia zapotrzebowania na **usługi opiekuńcze** oraz **zwiększenia liczby osób oczekujących na umieszczenie w DPS**.

W najbliższych latach problem ten będzie narastał w związku ze starzejącym się społeczeństwem, brakiem osób w rodzinie, które mogą zapewnić całodobową opiekę oraz brakiem zainteresowania wykonywaniem usług opiekuńczych na terenach wiejskich.

Ta sytuacja skłania do zastanowienia się, czy na terenie naszej Gminy nie warto stworzyć **dziennego domu pomocy**, który znacznie mógłby przyczynić się do obniżenia kosztów jakie ponosimy obecnie. W okresie, kiedy członkowie rodziny (dzieci, wnuki, prawnuki) pracują, osoby starsze mogłyby być dowieszone do dziennego domu pomocy, gdzie miałyby możliwość spotkania się z rówieśnikami czy też znaleźć dla nich wspólne zainteresowania, rozwijać ich pasje i możliwości, a tym samym być nadal częścią społeczności lokalnej.

W gminie Mszana zostały utworzone **Kluby Seniora**. To możliwość scalenia istniejących działań i forma aktywnego spędzania czasu przez seniorów.

Możliwości, jakie posiada gmina Mszana, to filie Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji, w każdym sołectwie. a w nich kilka pięknych wyremontowanych sal, zaplecza kuchenne, siłownie zewnętrzne, piękne obejścia i wiele innych pomocnych rzeczy. W sołectwie Gogołowa mieszkańcy nie mogą doczekać się rewitalizacji obiektów użyteczności publicznej, która jest zaplanowana jako zadanie priorytetowe gminy.

Spółeczeństwo coraz częściej potrzebuje informacji, pokierowania czy też współdziałania ze służbami społecznymi, pomocowymi, dlatego służymy szeroko rozumianą pracą socjalną, która stale wzrasta poprzez coraz to nowe zadania i możliwości społeczeństwa ale także w rodzinach dotkniętych problemem przemocy koncentruje się m.in. na: rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym, jego realizacji przez pracownika socjalnego i dzielnicowego oraz innych przedstawicieli w grupach roboczych. Ponadto praca socjalna zwiększa świadomość poszkodowanych o możliwości

mówienia głośno o problemie i szukania wsparcia oraz świadomość sprawców i ofiar, jakie konsekwencje za sobą niesie przemoc.

Dlatego problematyka przemocy potrzebuje poszerzania oferty pomocowej dla rodzin doświadczających przemocy, jak również uświadamiania społeczeństwa, jakie mogą być konsekwencje stosowania przemocy. Często przemoc wiąże się, czy też jest skutkiem spożywania alkoholu w rodzinie. Osoby te (sprawca, ofiara przemocy) kierowane są do specjalistów znajdujących się na naszym terenie: Gminnej Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychologa, Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz na porady prawne. Wszelkie usługi są darmowe dla mieszkańców gminy Mszana.

Tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej zakończył realizację jednorazowego świadczenia „Dobry Start”, obecnie zadanie to realizuje ZUS. Ponadto od stycznia br. na nowy okres zasiłkowy 2022/2023 świadczenie wychowawcze 500 plus także realizowane będzie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Pozostałe świadczenia nadal są realizowane tj. świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze tzw. 500 plus – do maja 2022 r., wydawanie zaświadczeń do programu Czyste Powietrze.

Tutejszy Ośrodek pozyskał środki pochodzące z darowizny z Fundacji JSW co przyczyniło się do sprawienia radości osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym poprzez obdarowanie ich w okresie Świąt Bożego Narodzenia paczkami świątecznymi, a pośrednio przyczyniło się do wzmocnienia budżetu gminy Mszana.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie planuje nadal kontynuować zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mszana na rzecz i dla dobra rodziny.

POTRZEBY

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Normą stało się już to, że każdy rok działalności Ośrodka przynosi zmiany przepisów, które już mają albo w najbliższej przyszłości będą miały wpływ na działalność instytucji. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ocena, prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy, a także analizy zasobów gminy/ośrodka w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

Prawidłowa realizacja zadań wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego.

Jako znaczące zadania i potrzeby na 2022 r. Ośrodek wskazuje:

- zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń pieniężnych (zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe);
- zabezpieczenie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej;
- zapewnienie w budżecie gminy środków finansowych na funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej;
- doskonalenie kompetencji pracowników Ośrodka poprzez udział w szkoleniach;
- zabezpieczenie środków na realizację wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
- rozwój partnerstwa i współpracy przy rozwiązywaniu problemów społecznych;
- promocja działań z zakresu pomocy społecznej i ekonomii społecznej;
- wspieranie dalszej profesjonalizacji kadr instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych działających na tym polu;
- rozwój świetlicy środowiskowej oraz innych form wspierania dzieci i młodzieży;
- wspieranie osób w wieku senioralnym i osób niepełnosprawnych;
- realizacja programów z zakresu profilaktyki uzależnień.

Rok 2022 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Niepełnosprawność i starzenie się społeczeństwa powoduje wzrost wydatków na świadczenia w formie usług opiekuńczych, pomocy w naturze jak i pomoc instytucjonalną, a tym samym wymusza dostosowywanie odpowiednio do potrzeb mieszkańców polityki senioralnej gminy.

W dalszym ciągu do tut. OPS trafia wiele rodzin, które potrzebują wsparcia w postaci pogłębionej pracy socjalnej. Oznacza to, że pomimo, iż kondycja finansowa rodzin z dziećmi uległa znaczącej poprawie z uwagi na świadczenia 500+, w dalszym ciągu są rodziny niewydolne wychowawczo wymagające stałej współpracy z asystentem rodziny, z pracownikami socjalnymi. Praca socjalna ukierunkowana jest na ciągłe podnoszenie umiejętności rodzicielskich.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej na rzecz rodzin w dalszym ciągu będą kontynuowane działania cykliczne m. in monitoring rodzin, akcje okolicznościowe, grupy wsparcia oraz inne będące odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potrzeby naszych klientów.

Ponadto będziemy podejmować nowe inicjatywy i działania zgodne z oczekiwaniami odbiorców.

Wartym podkreślenia jest fakt, że Ośrodek prowadzi swoją stronę internetową www.opsmszana.pl, gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje na temat działań Ośrodka.

Na przestrzeni lat jednoznacznie można stwierdzić, iż nie było roku, w którym Ośrodek nie zostałby „obdarzony” nowymi zadaniami. Różnorodność zadań, nadmiernie rozbudowana biurokracja, szczegółowa sprawozdawczość i często presja czasu sprawiają, że pracownicy muszą niejednokrotnie podejmować się nowych wyzwań. Obsługa merytoryczna i techniczna powierzanych zadań wymaga ciągłego dostosowywania struktury, szkoleń i samokształcenia pracowników, a także zdobywania nowych umiejętności w obsłudze tych zadań.

Dodatek Osłonowy

Od stycznia 2022 r. OPS przejął nowe zadanie gminy, a mianowicie **dodatek osłonowy**, to nowe wezwanie, z którym się zmierzamy. To świadczenie, które ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności.

Wniosek o wypłatę dodatku osłonowego mieszkańcy gminy Mszana mogą składać w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie z siedzibą w Połomi.

Świadczenie uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi:

- **2.100 zł** - dla gospodarstwa domowego jednoosobowego lub
- **1.500 zł** na osobę – dla gospodarstwa wieloosobowego.

Podstawą przyznania świadczenia jest dochód z roku 2020 ustalany na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wnioski można składać w terminie do 31 października 2022 roku. Wnioski złożone po tym terminie, nie będą rozpatrywane.

Dodatek jest jednorazowy i przysługuje za okres od 1.01.2022 do 31.12.2022 r. a jego wysokość uzależniona jest od ilości osób w gospodarstwie domowym. Kwota dodatku wynosi:

- 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 600 zł dla gospodarstw domowych 2-3 osobowych,
- 850 zł dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych,
- 1150 zł dla gospodarstw domowych co najmniej 6 osobowych.

W przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglowodukowymi, **wpisane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB)**, świadczenie jest podwyższone i wynosi:

- 500 zł dla gospodarstw domowych jednoosobowych,
- 750 zł dla gospodarstw domowych 2-3 osobowych,
- 1062,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych,
- 1437,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych co najmniej 6 osobowych.

Przyznanie dodatku osłonowego nie wymaga wydania decyzji.

Informacja o przyznaniu dodatku jest przekazywana na wskazany przez wnioskodawcę adres poczty elektronicznej.

Do dnia 30 kwietnia 2022 r. złożonych zostało 258 wniosków, wypłacono 185 dodatków na kwotę 112.356,79 zł.

W roku 2022 r. Gmina Mszana przystąpiła do realizacji programów, które są realizowane przez tutejszy Ośrodek i finansowane przez **Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej** ze środków **Funduszu Solidarnościowego**, tj:

1) Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2022

Celem programu jest wsparcie dla:

1. dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie: o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Usługa asystencji osobistej będzie polegać na pomocy przy wykonywaniu codziennych czynności oraz wsparciu w zakresie funkcjonowania w życiu społecznym, a w szczególności:

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe),
- załatwianiu spraw urzędowych,
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- wykonywaniu czynności dnia codziennego - w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności - także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej.

Od marca br. rozpoczęto współpracę z 5 asystentami (AOON) dla 15 osób niepełnosprawnych. Objętych wsparciem jest 5 dzieci i 10 osób dorosłych z niepełnosprawnością.

Wsparcie w ramach Programu **jest bezpłatne** i skierowane do mieszkańców gminy Mszana.

2) Opieka Wytchnieniowa – edycja 2022

Celem programu jest wsparcie rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności;
2. osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub osobami z orzeczeniami równoważnymi.

Program ma zapewnić **wsparcie dla opiekunów** w formie wytchnienia nad codzienną opieką nad osobą opiekującą się (osobą z niepełnosprawnością), poprzez czasowe odciążenie jej z bieżących obowiązków i zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.

Opieka wytchnieniowa będzie w formie pobytu całodobowego w: ośrodku/placówce wpisanej do rejestru wojewody zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym.

Zaplanowano wsparcie dla 6 osób ze znacznym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności w formie pobytu całodobowego, maksymalnie do 14 dni.

Wsparcie w ramach Programu **jest bezpłatne** i skierowane do mieszkańców gminy Mszana.

Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2022- Moduł II

Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w Gminie Mszana w wieku 65+ przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb oraz poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „**opieki na odległość**”.

Adresatami programu są osoby starsze w wieku 65+, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. W ramach programu realizowana będzie forma wsparcia w postaci „**opaski bezpieczeństwa**”. Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmie decyzję o sposobie

udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji będzie on mógł zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów) lub wezwać służby ratunkowe.

Zaplanowana kwota na to działanie wynosi 13.340,00 zł.

Dzięki środkom FUNDACJI JSW i własnym środkom, OPS zorganizował śniadanie wielkanocne dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i rodzin wspieranych przez tutejszy Ośrodek.

Wybuch wojny na Ukrainie spowodował napływ nowych nieoczekiwanych zadań także opartych na przepisach, które nie są jednoznaczne, dlatego wymagają głębokich analiz, weryfikacji, a tym samym cierpliwości we wzajemnym zrozumieniu.

- 1) świadczenie jednorazowe 300 zł.,
- 2) pomoc w załatwianiu 500+ (ZUS),
- 3) kompleksowa informacja dla Obywateli Ukrainy przebywających na terenie gminy Mszana w zakresie pozyskania świadczeń w tym świadczeń rodzinnych, możliwości korzystania z pomocy społecznej
- 4) objęcie dzieci przybyłych z Ukrainy dożywianiem w szkole i w przedszkolu.
- 5) segregacja produktów, które wychodziły na Ukrainę oraz przekazywana dla obywateli UKR na terenie GM (żywność, chemia, środki czystości itp.)

W związku z bardzo wysoką temperaturą (ponad 30 stopni C) w pomieszczeniach OPS w budynku tzw. Starej Szkoły w Połomi z uwagi na wysoką temperaturę na zewnątrz, upały: konieczne jest m.in. w tym czasie skrócenie godzin pracy każdego z pracowników co niekorzystnie wpływa na jakość pracy. Natomiast praca w godzinach pracy Ośrodka jest utrudniona dla pracowników gdzie pojawia się zmęczenie, osłabienie, bóle głowy, złe samopoczucie. Nadmieniam, że zadaniem pracowników socjalnych, asystenta rodziny jest praca w terenie, w okresie upałów, brak dla nich wytchnienia w pomieszczeniach OPS do dalszej pracy. Klienci zwracają uwagę na brak komfortu podczas obsługi, następuje ich dekoncentracja. Dlatego proszę o wyrażenie zgody i zabezpieczenie środków pieniężnych na budowę klimatyzacji w budynku starej szkoły.

***tutejszy Ośrodek jest gotowy dalej podejmować wezwania,
wszakże praca w Ośrodku Pomocy Społecznej to misja,
gdzie każdy dzień jest darem niesienia pomocy, dobroci, miłości
tym, którzy jej potrzebują***